Cžiſło 47. **Pomhaj Bóh!** Lětnik 33

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš
Swěrnje dźěłaš
Wšědne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřewi će. P

Sserbſke njedźelſke łopjeno.
W Budyſchinje, 25. nowembra 1923.
Wudawa ßo kóždu ßobotu w Smolerjez knihicźiſchcźerni a płacźi na měßaz 5 ſłotych pjenjeßkow.

Na ßmjertnu njedźelu.

Hdyž cžłowjek wumrje, kotrehož žiwjenje bě rjane a płódne a tež bohate w duchu, nam ſachodnoſcź woßebje na duſchu padnje. Schtó ſtupi na měſtno drohehe muža? Kak móže łódź bjes łódźnika dale jěcź. Schtó jeho dom a ludźi po nim ſaſtara?

W lěcźe 1791 we Winje ßławny kapałny miſchtr Mozart, kotryž je tež wjele zyrkwinſkeje hudźby ſeſtajał, ßmjercźi napſchecźiwo dźěſche. Jeho ßmjercź běſche tajka rjana, ſo je wěſty Munkacźy ju na wulkim wolijowym wobraſu molował. Mozart ßedźi pſchi klaběrje a wodźi ſpěwanje ßwojeho poßlednjeho dźěła. To běſche „Rekuiem“, to rěka wotpocžink. „Wěcžny wotpocžink daj nam!“ tak ſpěwarjo w domje mrějazeho Mozarta jemu a jeho ſady njeho płakazym lubym troſcht wěry wuſpěwachu. Tež khěžorjžy ſaſtojnizy, kaž ßo ſda, ßu na wobraſu pſchitomni. Na wſchěch woblicžach je widźecź, kajka ßwjatoſcź na tajkej ßmjercźi leži. Cžłowjek jako kſcheſcźijan w měrje cźehnje. Wěra jemu ßwětło ſkicźi na pucźu poßlednym, a duch praji, ſo jeho ſkutki du ſa nim.

W njelicžomnych zyrkwjach ßu Mozartowy Rekuiem ſaſpěwali, woßadu Knjeſowu poſběhowali a troſchtowali. Tak du ſkutki ſa tym, kotryž ßwojemu ludej dobre herbſtwo ſawoſtaji.

Kajke ſkutki ſa nami póńdu? To je jara khutne praſchenje. Njeſmińmy ßo jemu! Ale poßłuchajmy nutrnje na Jeſußowe ßłowa, kotrež pola ßwj. Mateja na 25. ſtawje 31—46 namakamy! Jeſuß wo ßwojej kraßnoſcźi rěcźi, w kotrejž pſchińdźe. Tež wſchitzy ßwjecźi jandźeljo ſ nim pſchińdu. Na ſtole ßwojeje kraßnoſcźe ßedźo budźe wſchitkich ludźi ßudźicź. Wſchitzy budźa pſched nim ſromadźeni. Kaž paſtyř wowzy wot kóſłow rosriſa, tak budźe wón jich róſnorodźělicź, wowzy k ßwojej prawizy a kóſły k ßwojej lěwizy poſtajicź.

Jich ſkutki du ſa nimi! To na ßłowach, kotrež Jeſuß na poßlědnym ßudźe rěcźi, ſpóſnajemy.

Jeſuß khwali ſbóžnych wſchěch, kiž ßu jemu w jeho nuſach pomozni byli. Sbóžni pak ßo njedopomnja, ſo ßu hdy teho knjeſa pomozy potrěbneho widźeli, a dźiwaju ßo, ſo wón tak rěcźi. Sſnano maja zyle hinaſche ſkutki a ßwoje zyłe we wěrje wjedźene žiwjenje w myßli. Tuž wón jim wocźi wotewri ſ wotmołwjenjom: „Sawěrnje, ja praju wam, ſchtož wy cźinili ſcźe jenemu mjes mojimi najmjeńſchimi bratrami, to ſcźe wy mi cźinili“.

Runje tak ßo ſaklecźi dźiwaja. Dopomnja ßo na wſchelake ſłóſcźe a na zyłe bjesbóžne žiwjenje, ale niž na to, ſo bychu hdy Jeſußa w nuſy widźeli byli. Tón Knjes jim rjeknje: „Sawěrnje, ja praju wam, ſchtož wy njejſcźe cźinili jenemu mjes najhubjeńſchimi, to wy tež mi njejſcźe cźinili“.

Jeſuß nuſu cźerpi, hdyž jeho najmjeńſchi a najhubjeńſchi bratſja ßo ſ nuſu bědźa a žaneje pomozy njedoſtawaju.

Jeſußej derje cźini, hdyž ſchtó najnižſchemu ſ nuſy wupomha.

Jich ſkutki du ſa nimi! To ßebi žada **Boža prawdoſcź**, po kotrejž Khryſtuß ßudźi. Ale to ßame tež ßebi žada **Boža luboſcź**, w kotrejž chze Jeſuß Khryſtuß wſcho hubjenſtwo pſchewinycź.

Hdyž ßebi na tajke waſchnje prawdoſcź a luboſcź Božu pominamy, pſchi tym widźimy, kak ßo Boži ßyn prózuje, kak wón wſchu khutnoſcź Božeho ßuda nałožuje, ſo by wſchěm pucź k ſbóžnoſcźi pokaſał, wſchitkich na ſbóžny pucź dowjedł. Tuž wopomńmy ßwój kónz, pſchetož naſche ſkutki du ſa nami!

Hdyž prawje na Jeſußowu wucžbu kedźbujemy, nam nadpadnje, ſo Jeſuß k prawizy a k lěwizy zyle te ßame ßłowa na-

kožuje, jeno w mjenje tych, kiž ßu na ßmilenje pokaſani, ßo rosdźěl namaka. Pſched prawymi rěkaja najmjeńſchi Jeſußowi bratſja, pſched njeprawymi pak najhubjeńſchi! S najmjeńſcha w naſchej ßerbſkej bibliji tak cžitamy. A tutón rosdźěl leži we wězy. Prawi ßo praſcheja, kak je cžłowjek ſe ßwojim hrěchom do njeſboža poniženy, a tola jemu ſe ßmilnoſcžu ſaßo horjepomhaja. Njeprawi widža hubjeńſtwo a ßudža, ſo ßebi hubjeny njeje hinak ſaßłužił. Mjes tutymi njeprawymi móža lóhzy tamni pobožni bycž, kotſiž ßo w hordoſcži nad hrěſchnikom pſcheſběhuja. Wſchako ßu též pobožni, kotſiž ßmilnoſcže nimaja. Jeſuß je raſnje wucžił, ſo nichtó njemóže Boha lubowacž, kotrehož wón njewidźi, khiba ſo wón též bratra lubuje, kotrehož widźi. Tak též je tu nam Jeſußowa wucžba raſnje prajena: nichtó njemóže temu Knjeſej ßłužbu (abo pomoz) wopokaſowacž, khiba ſo ludźom radźi a pomha.

Wažne pſchi tym též jene je: Jeſuß wo tajkich hubjenych rěcži, kotſiž ßebi ßami pomhacž njemóža. Hdźež je kſcheſcžijanſki duch w kraju a w domach, tam je mało hubjenych. Jeſuß je ſ boloſcžu widźał ſaſtorcženych wußadnych, khudeho Lazara, wbohe wudowy a též ſhubjeneho ßyna. Ale bóle hacž jich nuſa je jeho ſrudźiło, hdyž widźeſche njeßmilnych, kiž wſcheho doſcž mějachu a wſchědnje w krašnym wjeßelu žiwi běchu, ale ßmilenja w jich morwej wutrobje žaneho njeběſche.

Luboſcž je ſbóžnoſcž abo pucž k ſbóžnoſcži. Kiž luboſcž maja wot Khryſtußa, cži ßo tam pſched ſtołom Knjeſowym witaja: „Pójcže ßem, wy wuſwoleni mojeho Wótza, herbujcže to kraleſtwo, kotrež wam pſchihotowane je wot ſpocžatka ßwěta!“ Tam někotra zyła wośada ſhromadźena budźe pſched Knjeſom: Bohaty ſe ßwojimi cželadnymi a dźěłacžerjemi, kiž ßu jeho dobrocžiwoſcž ſeſnali. Khudy ſe ßwojim bohatym ßußodom, kotremuž je wón ſe ſtracha pomhał. So ßmy wſchitzy bratſja, to k temu dowjedźe, ſo též tam w njebju měr a ſbóžnoſcž ſměјemy. Prawi ßu cži, kiž maja luboſcž. Cži póńdu do wěcžneho žiwjenja.

W měſcže w małej khěžzy dźěd ſ wowku bydleſche, kotraž běſche zyłe braſchna a ßebi hižo lěta dołho ßmjercž žadaſche. Dokelž mějachu khěžku, njemóžachu podpjery doſtacž. Měſto móže jeno tym dawacž, kotſiž nicžo nimaju. „Mój wſcho wot dźěcži doſtawamoj, te ßu duſchne, te na dźěło khodźa“, tak prajeſchtej. Tak běchu dźěcži ßwěrne hacž do macžerneje ßmjercže a mějachu pola jejneho rowa rjany troſcht a pokoj. Běchu Jeſußej boloſcž wſali, Jeſußej dobrotu cžinili. Macž abo wowka bě tajki najhubjeńſchi, w kotrymž Jeſuß ßam ßo widźi. Někto maja hiſchcže jeneho Jeſußa w domje, to je dźěd, kiž dźěcžidźěcži hlada a ſa to wot dźěcži ßwój khlěb doſtawa. Jeſuß njebudźe boloſcž cžerpicž, hdyž hlada ſ njebjeß na tutón domcžk. Též hacž do dźědoweje ßmjercže budźa dźěcži duſchne a ßwěrne „wot Boha požohnowani“. Wjele je též hódne, hdyž dźěcžidźěcži ßu widźiłe, kak ßo wowka a dźěd wothladataj, kak nan a macž ßo ſa wſcho ſtarataj! Tak woſtanje luboſcž niž jeno do wěcžneho žiwjenja, ale též na ßwěcže a to je hubjenemu ßwětej wſchudźe jara trěbne, niž jeno w khudym domje w měſcže.

Pſchi pomniku padnjenych.

Pſched wónſkim pomnikom ſteji macžerka. Cžita mjeno ßyna lubeho, kotryž jej wucžahny do wulkeje wójny — a ßo wjazy njewrócži. Sſylſy ßo jej ronja po lizomaj. Płaka, želi. Jenicžki bě jej padnjeny, a jenicžki jej je hiſchcže dźenßa. Nima jeho ſa ſhubjeneho, wě jeho wukhowaneho pola teho, kotryž též jenicžki bě a wucžeże ſ wótzneho doma do wojowanja, do ßmjercže, wě jeho wukhowaneho w luboſcži Jeſußa Khryſtußa. Tuž njedwěluje, njemorkoze, njeſadwěluje. S cžicha tam płaka, cžicho jej to we wutrobje. Sſylſy želenja drje to a tola ſaßo ßylſy nadźije na ſaßowidźenje; ßylſy dźělenja drje to a tola ſaßo ßylſy wjeßeła a dźaka! A to wſcho tehodla, dokelž je macžerka jena ſ tych, kotſiž ßamych ßo a tych ßwojich dowěrja ſa cžaßnoſcž a wěcžnoſcž do luboſcže a pomozy Knjeſa Jeſußa. Njech ßylſojte to wócžko hiſchcže, wjeßele ßo w nim błyſchcži, jako wot mjena ßyna ſo ſběhnje ke kſchižej, kotryž krónuje pomnik, ke kſchižej Jeſußowemu; měr ßo w błyſchcžu naſymſkeho ßłónza, kotrež ßo ſ poßlednimi pruhami dobywa pſches ſkoro nahe ſchtomy, jej po woblicžu roſliwa, bójſki měr, wobſbožazy měr. Jeje hubje ſcheptatej ſ cžicha, jako njebyſchtej dźyłej wubudźicž tych kiž tam cžiſche ſpja pod hórkami: „Njejßy mi ſhubjeny tam a njejßy mi morwy, luby ßyno mój! A ja njejßym též ſhubjena tu we wſchej nuſy a bědźe a niž morwa, hdyž wotßal dyrbju. Tam ßo wohladamoj a budźemoj žiwaj wěcžnje! Haj, tak praji to mój ſbóžnik Jeſuß Khryſtuß!“ Srunawſchi hiſchcže ras wěnz, kotryž bě k pomnikej połožiła, ſ tſchepotazemaj rukomaj tola ſ lutej luboſcžu, wotendźe ſ cžicha. —

Na ßwjedźeń ſemrětych.

2. Kor. 5, 1—10.

Kſcheſcžanowe žiwjenje je putniſtwo.

Hłóß (W. miß. harfa, cžo. 268): Puſchcže mje ꝛc.

Na kónz dźe
cžłowjecžne wſcho žiwjenje;
jako putnik wotßal khwata,
kotremuž je jětka wſata,
— kſcheſcžan w dom ma žadanje.

Semja je
bydło jeho w zuſobje;
na hoſpodźe wón je tudy
podružnik a zuſbnik khudy;
wotßal tudy njemóže.

Po pucžu
khwata tu pſches puſcžinu;
kraj a dom jom' wěcžny kiwa,
nadźija je jeho žiwa,
ſo ßo bliži k pokoju.

K njebju dźe;
nowe tam ma twarjenje,
ſa nim putnik wulhaduje,
ſpěchnje k njemu pokhwatuje;
w njebjeßach dom jeho je.

Wucžahnycž
ſ zuſoby a doma bycž
ßebi kſcheſcžan ſprawnje žada,
horje k njebju ßwěru hlada;
— doma chze pſchi Knjeſu bycž.

Wußlež ßo
cžłowjeka ma ßmjertneho,
nawoblecženy bycž žada
ſ nowym ßej, hdyž na ßmjercž hlada,
do raja chze ſbóžneho.

Spodobny
Knjeſej bycž chze wólniwy
njech je doma abo tudy,
hdźež jom' ſaſtyſchcže ßo druhdy,
dokelž w dom chze ſ zuſoby.

Doſtał je
Ducha Božoh' ßwědcženje,
kiž je ſawdawk herbſtwa jeho
w krašnoſcži tam njebjeſkeho,
cžěr joh' k wěcžnom herbſtwu dźe.

Pſched Knjeſa
ſtupicž wumoženy ma,
hdźež ßo kóždom' myto dawa,
mjda po ſkutkach połnje prawa,
kotruž ßudnik poſkicža.

Sbóžnik je
pſchekrašnił wſcho žiwjenje
namrěkſtwo dał njeſmaſane,
wobydlenje ſbóžnym rjane,
Jeſuß kérſchta krašnoſcže.

Zyrkej a ſtat.

Wo nuſach wośadow a duchownych je ßo hižo pißało. Někle, hdyž ßmy w Němſkej, kaž ßo praji, hłubſcho do ſahuby ſalěſli hacž Rußowſka, wěſcže rad něſchto ſhonicž, kak to tam ſ zyrkwju, pſchede wſchěm ſ evangelſke zyrwju ſteji. Do wotpohladow Sſowjewyſchnoſcže ßłuſcha ßamo wot ßo ſanicženje zyrkwje a nabožiny. Tuž ßo jeje cžinjenje též na to měri a tuž ma tam též evangelſka zyrkej wjele cžerpicž. Wjetſcha połojza wośadow je bjes duſchowpaſtyrja. Bože domy a fary ßu nazionaliſowane; to je to dobre mjeno ſa tón njedobry ſkutk, ſ kotrymž je ßebi ſtat tute wobßedźeńſtwa, je zyrkwi wſawſchi, pſchißwojił. Bože ßłužby waži ßebi ruſki ſtat jako „Geſchäft“ a wotwažuje je jara wyßoko, ſo by prawje wjele dawkow, „Geſchäftsſteuer“, ſběracž mohł, haj tak

wyßoko, ſo někotrażkuli wożada jón ſapłacźicź njemóże. Tuż bjeſ dźiwa, ſo we wożadach nuſa a hiſchcże wjetſcha w farſkich domach ßo namaka. Wożebje hłód farſke domy traſchi; tuż je bjeſ dźiwa, ſo tam tak někotry farar ſahinje pod cźělnym a duchownym tradanjom a pſchecźěhanjom; druſy duſchowpaſtyrjo ſaßo ßedźa we jaſtwach. Wożebita nuſa je ſa duchownych a wożadnych, ſo żanych knihow wjazy njedoſtawaju. Nimo teho jima tam wſchěch hroſa pſched revoluzionarnym ßudom, pſched kotrymż tam nichtón wěſty njeje. — Hladajo na tute wobſtejnoſcźe dyrbimy tola prajicź, ſo cźiſcźe tak daloko hiſchcźe njeſapadnychmy. Sa to Bohu dźakowni chzemy ßo prózowacź, ſo ßami ſ zyrkwinym a wożadnym żiwjenjom, ſe żiwjenjom wěry a ßwěry, luboſcźe a nadźije na wyßoke pſchińdźemy a pomhamy druhim ßobu na wyßoke, haj zyłemu ludej! —

W Sakſkej je drje tola něth zyrkwiny dawk ſa 1923 ſeſběrany. Wſcho morkotanje pſchecźiwo tutomu 300 000 000 krócź pornjo 1922 powyſchenemu dawkej ſcźini ßo w tydźenju 15. novembra ſ nowym ſpadowanjom němſkeje hriwny ſa ßměſchne. To ſpóſnajeſch na pſchikład ſ teho, ſo tón, kiż ßnadź poł billiona hriwnow tutcho dawka ſapłacźi jenoż telko da, każ jena jenicźka pokruta khlěba płacźi. Tež ßamo we wożadach, kotrež ßu w prawym ſpóſnacźu cźaßa a jeho nuſy ſa zyrkej a zyrkwine potrěbnoſcźe dary, ßnadź żito ſběrałe, po 1 abo 1½ abo tež 3 puntach na kórz, njedozpi tutón někle ſběrany dawk hromadźe ſ darjenym żitom něklc pjenjeżnu wyßokoſcź měrneho cźaßa ſ porjadnym, normalnym ſběranjom dawka. Tuż nadźijomnje ßo żadyn wożadny a żana wożada komdźiła njeje, dawk hnydom ſwjeſcź, ſo njeby ſchkodowanje powjetſchiła.

Bjeſ Boha na ßwěcźe.

Spiſała Kriſtina Royova.

(Pokracźowanje.)

Tſi hodźiny tam tak wiſaſche w tutej cźwili! Sa tych, kiż jeho na kſchiż pſchibichu, ßo modleſche. Sſwoju macź, kotraż pod kſchiżom w żaloſcźi do womory padźe, troſchtowaſche. Słóſtnikej, kotryż na kſchiżu do njeho wěrjeſche, wotpuſchcźi hrěch a wſa jeho ſ hnadu k ßebi. A hdyż bě jemu to najcźěżniſcho, a hdyż ßu jeho cźi, kotſiż běchu wokoło kſchiża, hiſchcźe hanili, ſawoła: „Mój Božo, mój Božo, cźehodla ßy ty mje wopuſchcźił!" A potom porucźiwſchi ßwojemu Wótzej ßwojeho ducha, nakhili hłowu a wumrě.

Dale cźitaſche zuſy, kak je ſemja rżała a ßłónzo ßo ſacźmiło, ſkały ßo pukałe a rowy ßo wotewrjałe, kak ſtaj Joſef ſ Arimateja a Nikodemuſ, dwaj bohataj mużej, pokhowałoj Sſyna Božeho a kak ßu pſchewalili wulki kamjeń k rowowym durjam, kotrež ßu potom Židźa ſapjecźatowali, ſo by morwy Jeſuß njemohł ſ rowa wuńcź. —

Tu dyrbjeſche zuſy pſcheſtacź cźitacź, pſchetoż Martinko bě ßo na ſemju cźißnył a płakaſche, płakaſche ſo mohła ßo jemu wutroba puknycź, ſo je dyrbjał Sſyn Boži ſa njeho wumrěcź, ſo by jeho ſ hele wumwobodźił.

Zuſy, widźo hólza tak żałoſtnje płakacź, ſwjeſy ruku ſ knihu, ſkloni hłowu a, njeby-li ßo hanibował, by płakał każ wón tohodla, ſo bě to wſchitko dawno hiżo ſnał, ale ßebi jo we wutrobje njeroſważił, by płakał na ßwoje hrěchi, kotrež Sſyna Božeho do rowa donjeßechu. —

So by hólza tróſchtował, cźitaſche hiſchcźe khwilku dale. — —

* *

Schtó by to Martinkej rano prajił, hdźe a kajke prědowanje to dźenß rano ſe Sſłowa Božeho ßameho wußłyſchi. a ſchto wſchitko wo Jeſußu naſhoni!

Jako bě jeho młody prědar wotemchoł a wón ßam woſtał, pſchemoh jeho ſpanje. Jemu ßo dźijeſche, ſo widźi Jeſußa na kſchiżu mrějo a runje k njemu khilejo hłowu prajizy: „Sa Tebje mrěju, Martinko!" Potom ßo jemu dźijeſche, ſo bě ſ Marju pſchi próſdnym rowje a ſo Jeſuß żiwy ſteji pódla njeju, a ſaßo, ſo widźi Jeſußa ſ wucźomnikami duzy po dróſy; tu poſaſtanu wſchitzy, Jeſuß roſżohnuje ßo ſ nimi a dźe ßam dale a wyſche a wyſche, je, każ by jeho ßłónczko njeßło na rukomaj, doniż jeho mróczel njepſchikryje. Martinko widźi tež pſcheſ mróczel a widźi, kak Bóh Wótz wrota woczinja a lubeho Sſyna wita a jemu wſchitko dawa, ſchtož jenož ßebi pſcheje.

Jako Martinko wozucźi, nochzyſche wěricź, ſo je to jenož ßón był. —

Trojake bě ßebi Martinko najlěpje ſpomjatkował: „Tak je Bóh ßwět lubował" a: „Hlaj, ja ßym pola Waß hacź do ſkónczenja ßwěta!" a ſo Jeſuß ſaßo pſchińdźe.

To poßlednje jeho najbóle ſwjeßeli, a tohodla njeměješche wot teho dnja wjetſcheje żadoſcźe, khiba ſo mohł nawuknycź cźitacź; pſchetoż zuſy bě prajił: „By-li ty mohł cźitacź, bych cźi tutu knihu dał!" Bě to mała kniha ale tolſta, a wſchitko w njej ſtejeſche wo Sſynu Božim. To, ſchtož bě ſ njeje ßłyſchał, bě jeno na někotrych łopjeńkach ſtało. „Hdy bych ja tola ßam tajku knihu měł a w njej cźitacź mohł!"

(Pokracźowanje.)

Po kermuſchi.

Někotre myßlicźki, kotrež cźłowjekej tak pſchińdu. — Naſche ßerbſke wożadu ßu ſaßo ßwoje kermuſche ßwjecźiłe. Swonknje běchu tele dny ſ wjetſcha rjane, ßłónczne. Lodu a ßněha tež tam njebě, hdźež ßo w zyle naſymſkim cźaßu ßwjecźa a huſto pod hubjenym wjedrom cźerpja. Bě ſkoro, jako budźiſche Bóh luby knjeſ chzył nam połóżicź, ſo bychmy je ßwjecźili. Móżno, haj wěſcźe, ſo ßu domy ſ tym wjazy wopyta měłe hacź hewak, ſo ßu tež Bože domy lěpje wopytane byłe hacź druhe lěta. Naſche burſke ſtatoki mějachu tež druhi wopyt. Nuſa je wulka, a niz kóżdy móże ßo ſa derje wuhotowane a kryte blido ßydnycź. Tuż bjeſ dźiwa, ſo tón krócź tež njeproſcheni hoſcźo w bohatej licźbje pſchińdźechu. Na někotrych měſtnach je jich pjecźa jara wjele było, praja, hacź na poł ſta. A wſchitzy ßu drje ſ najmeńſcha něſchto doſtali, wjele ſtatokow njebudźe, hdźež ßu wrota a durje krucźe ſawrjene woſtałe, runjež je ßo, każ praji, tu a tam ſtało. Hoſpodliwoſcź naſcheho łużiſkeho a to wożebje ßerbſkeho luda ßo ſaßo wopokaſowaſche. Wſchelake naſhonjenja ßu ßo cźiniłe. Jene mohłe ßo ſwjeßelaze mjenowacź: Proſcherjo ßu ſaßo ſ dźěła ſpěwali każ prjedy, wſchelazy ßu tež Sapłacź Bóh prajili. Hacź je ſprawnje było? Bóh dał! Druhe naſhonjenja pak běchu pſche wſchu měru ſrudne. Běchu niz jenož njepokojni proſcherjo, kiż nimaja żenje doſcź, běchu wożebje tež tajzy, kotſiż doſtate a tak drohe Bože dary hrubje ſanjerodźichu, a to njeje ßo jenož junkrócź ſtało, to ßmy ſkoro ſwucźeni, ſo ßo ſa Bože dary hnydom zigaretki abo palenz kupowaſche. Haj, ßmy ßamo to dyrbjeli wobkedźbowacź, ſo bu khlěb abo tykanz ſ dobrej wolu roſdrjebjeny na dróhu, abo ſo bu do pſchěrowa cźißnjeny. Hlej, kak ßo hoſpodliwoſcź a darniwoſcź mytuje! Hlej, kak ßo to pſchi tym wjeßele dale ſkorźi a ßwari na wjeßny, ratarſki lud! Kak dołho budźe Bóh luby Knjeſ nam wſchědny khlěb dawacź, hdyż njechamy ßo ſa tym měcź, ſo bychmy ſ dźakom ßwój wſchědny khlěb k ßebi brali?...

S bliſka a ſ daloka.

„Pomhaj Bóh!" tak ſtrowi tuto naſche nabożne łopjeńko dźenßa do tak někotreho ßerbſkeho doma nuts, do kotrehož hewak

njepschikhadźesche. Dobry Sserb wotmolwi: „Wjerschny pomhaj!" a „Witaj k nam!" To wě nasche lopjeńko a ßo nadźijeso tajkeho witanja pschikhadźa dźenßa do jich wjele domow, dotal njesnatych, a ßebi pscheje, so nan abo macź, hospodaŕ abo hosposa po dobrym ßerbskim waschnju pschistaji, „poßydń ßo dele! Powjedajmy ßebi něschto!" Tole chze mjenujzy nasche lopjeńko wulkim a malym, starym a mlodym, khorym a strowym. A dale chze wono po tajkej bjeßadźe, w kotrejž bě ßlowo Bože a kralestwo Jesußa Khrystußa, kschescźanska zyrkej a nabožina, wěra a njewěra, woßada a woßdny to prěnje, ßlyschecź s rta wschěch to dobre ßerbske: „W Božim mjenje! Pschińdź bórsy saßo!" haj: „Pschińcź něk kóždu njedźelu k nam!" — Te lopjenka, kotrež dźenßa po tym abo tamnym puczu do Waschich rukow pschińdu, lubi Sserbjo, kiž Wy hacž ßem žaneho njecžitaschcźe, chzedźa Waß proßycź a namolwicź, ßebi jo skasacź a to hnydom sa dezember, sa hodowny měßaz, hdźež je tak pěknje a derje wo jstwje, woßebje njedźelski a ßwjaty dźeń, a potom dale na nowe lěto. Tydźenja podaty pschehlad naschego lopjenka pokaže, so hischcźe wjele ßerbskich domow bjes „Pomhaj Bóh", woßebje w někotrych woßadach. Skasacź móžecźe ßebi jo pola pósta, pola kk. duchownych, druhich dowěrnikow tuteho lopjeńka a Sserbskich Nowinow, pola redaktora a w Ssmolerjez knihaŕni. Placźisna je, ju s placźisnu měra pschirunajo, jara ßnadna, tehdy 15 pj. na měßaz, nětkle 5 pjenježkow na dezember. Jeli schtó khuduschinka, njech ßo wobroczi na ßwojeho duchowneho abo na redaktora abo Ssmolerjez knihaŕnju a jemu budźe pomhane. — Wschěch pschecźelow a dowěrnikow a cžitarjow naschego lopjeńka proßymy, so bychu ßo ßobu prózowali, so by nasche lopjeńko do wjaz a wjaz ßerbskich domow pstupa namakalo a mohlo namakacź.

Redaktor a wudawaŕnja.

— **Wudacźe noweho nakłada Sserbskich spěwarskich.** Wutrobnje ßo s tutym proßy, so bychu wschitzy ßobudźělaczerjo na ßerbskich spěwarskich hacž do 350. kěrluscha ßwoje dźělo dokonjeli, dokelž ßo kommißija sapocžatk hodownika sěndźe. Dźeń ßo sa tydźeń wosjewi.

— S **Barschcźa** (Forst) cžitachmy w Sserbskich Nowinach dźiwnu powěscź. „Nusa cžaßa je sawinowała", tak tam stejesche, „so dyrbjesche ßo wjeßny Boži dom samknycź. Bože ßlužby ßo tam nakhwilnje wjazy njewotměwaju. — By-li wokolina Barschcźa hischcźe dźenßa ßerbska była a by-li ßo Sserbam Bože ßlowo w jich maczerjnej rěczi pschipowědało, Božeho doma samknycź njetrjebali. Lubosćź a woporniwosćź Sserbow by jón tež w najhórschej nusy wudźeržała..." Srudne a tyschaze to snamjenja cžaßa a wobstejnoscźow! A saßo, hdyž dopißowaŕ tam tak wo woporniwej luboscźi Sserbow pische, wobskoržuje wón wótrje mjes Sserbami tych Sserbow, kotsiž ßerbskich pobožnych wótzow dobry poczink sabywschi, niczo wjedźecź nochzedźa wo luboscźi a woporniwoscźi sa kralestwo Knjesa Jesußa tu na semi, sa Boži dom, sa woßadne potrjebnoscźe. A to klinczi hromadu i skóržbu jeneho, kotryž snaje se wschelakeho naßhonjenja wobstejnoscźe woßadow, skoržesche: „Hdyž to hacž k pjenježnej móschni pschińdźe, — mjenujzy ta próstwa sa Boži dom a skutki kschescźijanskeje luboscźe — potom je se kschescźijanstwom nimo!" Sserbjo, my tola ßmy cźi, kotsiž se ßlowom a se skutkom ßwědcźa sa to, so tutón, kiž to tak prajesche, prawo nima, abo tola ženje wjazy prawo njesměje!" — A k tomu hischcźe jene: Tamny dopißowaŕ skorži hórko na wutupjenje ßerbskeje rěcźe wokolo Barschcźa. Sserbjo, my njejßmy tola cźi, kotsiž wopuschcźa a pscheradźa tute drohe kublo, namrěte wot wótzow, a my njejßmy tež cźi, kotsiž ßebi jo wsacź a rubicź daja wot někoho, tež wot wyschnoscźow nic!

Jeli sće ßebi „Pomhaj Bóh" hišom skasali, proßymy, dajće tutón wotrězk Wašemu nuhodnej abo pschecźelej dale.

Wotrěsajće tuty a wotedajće Wašemu dowěrnikej abo listonoschej!

An das Postamt, hier.

Für den Monat November 1923 bestellt

Herr ....

Wohnung ....

Straße und Hausnummer ....

Expl.	Name der Zeitung	Erschein.-ort	Bezugs-zeit	Betrag
1	Pomhaj Bóh	Bautzen	1 Monat	0,5 Mark

Mk. empfangen

Post-stempel

Unterschrift

Listowanje.

Sch.: Wutrobny dźak wam wschěm! Bychu-li hischcźe wjazy Sserbow spóznali, kaž wy, kak wažne a ßmjerczne wobnowjenje snutskowneho žiwjenja sa nasch lud je, bychu tež podpjerali wscho nabožne dźělo a tak tež nasche lopjeńko, hdyž niž hinak, tola s najmjeńscha psches to, so jo ßami cžitaja a nowych cžitarjow dobywaja. „Bjes Boha na ßwěcźe" rěka nasche powědanczko, kotrež ßo jim jich wjele lubi, kaž ßlyschimy, a wono je we wjele wobras naschego luda a wobskóržba. „S Bohom!" niž „Bjes Boha"! je hesło a móz žiwjenja a pucź k sbožu, k sbóžnoscźi! — Tak: Khodźcźe s Bohom! Redaktor.

M. w Buk. sa 1. advent. — Ri. sa 2. advent.

Biblija — cžaß — cžlowjek.

49. tydźeń, wot 2. hacž do 8. dezembra.

- **2. Prěni advent:** Jer. 31, 31—34. — Ps. 53. 1—6. — Jana 11, 28—46.
- **3. póndźela:** 1. Mójs. 3, 1—7. — Ps. 141. — Jana 11, 47—57.
- **4. wutora:** 1. Mójs. 3, 8—19. — Ps. 203. — Jana 12, 1—19.
- **5. ßrjeda:** 1. Mójs. 12, 1—7. — Ps. 53, 7—12. — Jana 12, 20—33.
- **6. schtwórtk:** 1. Mójs. 49, 1—18. — Ps. 47. — Jana 12, 34—50.
- **7. pjatk:** 2. Mójs. 12, 1—20. — Ps. 180. — Jana 13, 1—20.
- **8. ßobota:** 4. Mójs. 25, 15—25. — Ps. 46. — Jana 13, 21—38.

Samołwity redaktor: faraŕ **Wyrgacž** w Noßacźizach.

Cźischcź Ssmolerjez knihicźischcźeŕnje a knihaŕnje, sap. družstwo s wobmj. rukowanjom w Budyschinje.